

Kürthy Emil:
A SÖTÉT ORSZÁG HAJNALA

– Mese –

Volt egyszer ország, egy szomorú ország, ahol soha se sütött a nap, nem fénylett a hold, nem ragyogtak a csillagok. Mindig olyan sötétség volt, mint ködös, téli éjszakákon minálunk, ha sűrű felhők borítják az eget.

Nem is tudom, hogyan élhettek abban a sötét országban az emberek, az állatok! Nem is volt az élet, csak tengődés.

Nem hallatszott messze földön sem a rigó fütytyentése, sem a gyermek nevetése, sem a pásztor furulyája.

Csak a mocsarokból brekegtek a békák, a nedves fű közt sziszegtek a mérges kígyók, a düledező falak közt huhogtak a baglyok.

Elpusztult a sötét országban minden, ami szép volt, minden, ami jó.

Nem virult ott a rózsza, de annál jobban elszaporodott a belindek, a bürök.

A könnyűlábú őzike és a sebes röptű fecskemadár réges-régen elköltözött onnan, ahol nem éri derült napsugár, éltető meleg.

Még az ember bírta ki legtovább, csakhogya a jóság veszett ki a sötét ország embereiből.

Nagy volt a szomorúsága a király legényfiának, hogy ilyen boldogtalan ország kormányzása vár rá. Az ő szívében nem halt ki a jóság, csak a bánat ütött benne tanyát; nem csoda, hiszen még a dajka is sírással ringatta álomba, játszópajtása sohase volt, nevetést nem hallott.

A királyfi sokat tűnődött azon, hogy mit csináljon. Képzelődése egy országot varázsolt eléje, ahol nincs sötétség, ahol vígak, ahol boldogok az emberek! El akart oda menni, hogy megpróbálja, hátha a sötét országba is tudna világosságot hozni.

Elindult hát, nem is szólt odahaza. Ment, ment, mendegélt... előre, mindig csak előre. Nem kellett neki se vezető, se világító lámpás, mert hiszen a szeme hozzá volt szokva a sötétséghez.

Nem is félt. Valami lehetett az egész magatartásában, ami tiszteletet parancsolt. Sem vadállatok, sem a gonosz emberek nem bántották.

Ha találkozott valakivel, az rendesen azt kérdezte:

– Hova, hova?

Ő meg így felelt:

– A világosság felé.

A másik nem értette meg, de azért nem állta el az útját.

Egyszer egy magas hegyhez jutott. Meredek volt az a hegy és a sötétségben nem lehetett a csúcsát látni.

– Talán az égig ér – dörmögte királyfi, de azért nekirugaszkodott és ment a hegyen fölfelé.

Nagyon nehéz volt az úttalan szirtek közt fölfelé kapaszkodni, mert a sima köveken csúszott a láb.

Sokáig mászott így, a hegyen föl, míg – talán a hetedik napon – azt vette észre, hogy derengeni kezd körülötte. Mikor még vagy két hétig ment, egyszerre csak egészen kivilágosodott.

A sötétséghez szokott szeme elkáprázott, olyan vakító volt a napsugarak aranyos özöne. Eleinte behunyta a szemét és csak lassanként szoktatta a világossághoz. Eltartott két hétig is, amíg ez sikerült neki.

Csak ekkor nézett körül, és a lélegzete is elállt attól, amit látott. Gyönyörűséges kertben volt. A földet bársonyos zöld pázsit borította, amely közt sárga homokkal beszórt utak kanyarogtak. Mindenütt virágzó bokrok és a sűrűségben dalos madarak. Távolabb szökőkút loccsantotta föl kristálytiszta vizét és a medencében aranyszínű halacsókák fickándoztak.

Óh, be szép volt mindez! Óh, be megtelt a királyfi szíve sóvárgással: bárcsak az ő szegény, sötét országába is így sütne a nap, így dalolna a madár, így illatoznék az orgonavirág!

Leült az út szélére és sírt.

Egy puha kéz simogatta meg a fekete haját és olyan édes hang csengett a fülébe, aminőt még nem hallott:

– Ki vagy... Mi bajod?

A királyfi föltekintett, de csakhamar ismét lecsukta a szemét.

Egy szép tündérlány állt előtte. Óh, de milyen szép! A szemében volt valami, amit a királyfi nem tudott megérteni, de ami oly nagyon boldoggá és boldogtalanná tette egyszerre.

– Nos, nem felelsz? – kérdezte a tündérlány ezüstcsengésű hangja.

– A szomorú herceg vagyok – felelt végre az ifjú –, a sötét ország királyának a fia... elindultam a világosság felé, hogy hátha boldoggá tudnám tenni a népemet. Ide jutottam és a világosság egészen elbódított. Ne haragudjál rám! Ha elűzől: meghalok.

– Nem űzlek el, szomorú királyfi, hanem veled megyek. Jer!

Azzal megfogta a királyfi kezét és ment vele a sötét ország felé.

Eljutottak a határához. Már messziről feketéllett, komoran... De ahogy mentek, minden lépésnél derű áradt körülöttük és ahol világosság támadt, ott új élet is fakadt. Zöld fűszálak bújtak ki a földből, a kopasz ágakon friss rügy fakadt, aranyos szárnyú legyek röpködtek a levegőben és meleg lett.

A fényes tündérlány és a szomorú királyfi pedig mentek, csak mentek. És minél tovább mentek, annál szebb lett a tündérlány és annál vígabb a királyfi.

Emberekkel is találkoztak. Ezek leborultak a földre és sírtak. Azt hitték, hogy álmodnak és hogy ebből a szép álomból fel kell ébredniük.

A tündérlány meg csak fogta a királyfi kezét és egymáshoz simulva mentek körül az egész országban, mindenüvé fényt, meleget, világosságot, életet vittek magukkal és a nyomukban öröm, vígság, boldogság támadt mindenütt.

Végre bevonultak az ország fővárosába is. Akkor már seholy se volt sötétség, és a házak ormairól piros zászlókat lengetett langyos szél.

Hosszú menetben járult eléjük a város lakossága. Szólt a zene és kis leányok virágot szórtak.

Az öreg király haladt a menet élén.

Mikor a fiatal párhoz ért, a keblére ölelte őket. Sokáig nem tudott szóhoz jutni a meghatottságtól.

– Ki vagy te, lányom? – rebegette végre. – Mi a neved? Legyen áldott minden lépésed!

A szépséges tündérlány szelíden felelte:

– Az én nevem – a szeretet!

Az öreg király levette a koronáját és meghajtotta a térdét:

– Óh, hogy ezt nem sejtettem! – kiáltott föl boldogan. – Hiszen tudhattam volna, hogy csak is az örök, a szent, a mindenható szeretet tehet ilyen csudát! Ahová a szeretet beköltözött, onnan menekül a sötétség, a gonoszság... ott világosság támad, ott derült az égbolt, dalos a berek, virágos a rét, ott a jóság és a boldogság üt tanyát. Óh, szeretet, édes szeretet, áldott szeretet, maradj velünk!

És a szépséges tündérlány megölelte a királyfit és mosolyogva mondta:

– Köztetek maradok!

A levegőben tarka szárnyú pillangók röpködtek, millió virág nyitotta ki balzsamos kelyhét, tárogatók harsantak meg és egy egész ország népe ujjongott mindenfelé:

– Mosolyog a hajnal. Megvirradt... a szeretet költözött közénk!

(1901)